

DÉLVÍDÉK

Z O M B O R, 1942. november 6.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 250. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. I. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Magyar csapatok átkeltek a Donon és ellenséges harciállásokat pusztítottak el

Sztalingrádban kölcsönös rohamcsapatvállalkozások, a Kaukázusban sikerrel folyik a német előnyomulás — Máltát és a murmán vasutat heves légitámadás érte — Egyiptomban Fuka és Marsa Matruh vidékén támadják a német-olasz csapatok az angolokat — Rommel stratégiája meglepte a briteket

A mai berlini jelentések élénken rávilágítanak arra, hogyan érvényesült Rommel fölényes stratégiája az egyiptomi arcvonalon a nagy számbeli fölényben lévő és példátlan tömegtámadásokat alkalmazó angolokkal szemben. Mint a Nemzetközi Sajtótájékoztató Iroda megállapítja, Rommel mostani stratégiai huzásával megfosztotta az ellenséget 14 napi támadásának gyümölcseitől. Rommelnek sikerült észrevétlenül átcsoportosítania erőit és elszakadnia az ellenségtől. Az angolok a hadmozdulatot csak akkor vették észre, amikor már az elszakadt és az új állásokba való áthelyezkedést fedező német

biztosító lánc

lőszerhiány miatt kénytelen volt visszavonulni. A német biztosító lánc 48 órán keresztül utolsó töltényéig és kézigránájáig sikeresen küzdött elsőprő fölényben lévő ellenséges erők támadása ellen. Thoma tábornok, ennek a biztosító láncnak a parancsnoka azt a feladatot kapta, hogy kevés számú páncélossal fedezze a német hadseregnek az ellenségtől való elszakadását. Amikor az első vonalakban harcoló biztosító láncnak, amely hatalmas készleteinek felhasználása után már nem kaphatott lőszerutánpótlást, minden lőszerét elfogyott, Thoma tábornok páncélosaival merész támadással hatolt be az ellenséges kötelékek közé és elkezdemelt harcát vívott a számbeli fölényben lévő britekkel. Két óras harc után elfogyott a lőszer és az angolok fogságába esett.

Ugyan ilyen vitézül harcolt Borchardt százados, a lovagkereszt tulajdonosa is, aki a német hadsereg helyváltóztatása idején a német hadműveletek biztosítását látta el zászlóaljával és fedezte az ellenségtől való elszakadást. A zászlóalj egészen addig tartotta harci állásait, amíg be nem fejeződött a német hadsereg elhelyezkedése az új állásokban.

Az elhagyott német vonal, amelyre 266 órán keresztül zudult a pergettűz, már nem bír semminemű jelentőséggel. Ezek már nem állások. Rommelnek az új állásokba sikerült átszállítani minden használható

hadianyagát

és az a hadianyag, amely az ellenség kezébe jutott, jórészt csak ócskavas.

Az Interinf. másik jelentésében a most beállott egyiptomi helyzetet a skagerraki csata félbeszakítása előtt előállott helyzettel hasonlítja össze és hangsúlyozza, hogy a támadónak, amely nagy számbeli fölényben volt, jól kiépített és szilárdan védelmezett állások ellen kellett frontális támadást intéznie, ami érthetővé teszi, hogy az angoloknak sokkal nagyobb a veszteségeik, mint a német-olasz védőerőnek. Az arcvonalon tegnap beállott viszonylagos tétlenség jórészt az ellenség ezen veszteségeire és arra a körülményre vezethető vissza, hogy Rommel taktikája újra meglepte és megzavarta az angol hadvezetést.

Minden jel arra vall — írja a német hírszolgálat — hogy az angol hadvezetőség pillanatnyilag nincs tisztában a helyzettel.

Összehasonlítva ezután az iroda az angolok mostani támadását a tavaszi nagy Rommel offenzívával és megállapítja, hogy az angolok most olyan merész vállalkozást, mint Rommelé volt, nem hajthattak végre. A német-olasz hadsereg mostani veszteségei össze sem hasonlíthatók azokkal a veszteségekkel, amelyeket a Rommel-offenzíva idején szenvedtek az angolok, de messze alatta maradtak a mostani angol veszteségeknek is. Emlékeztet a jelentés arra, hogy Tobruknál annakidején 45 ezer embert vesztek az angolok, nem számítva a környéken ejtett nagyszámú foglyot. Az angolok tegnap olyan jelentéseket közöltek, hogy mintegy 9.000 foglyot ejtettek. A hírszolgálati iroda szerint ez a szám nem látszik túlzottnak és valószínűleg megfelel a valóságnak.

Rommel

utánpótlás szempontjából kedvezőbb helyzetbe került, mint eddig volt, mert utánpótlási vonalai megrövidültek. Ezzel szemben az angolok utánpótlási vonalai hosszabbakká válnak. Ehhez még azt is hozzá kell tenni, hogy a mozgékony német páncélos erők utánpótlása kevesebb gondot igényel, mint a nehézkes angol páncélos hadseregé.

Az egyiptomi arcvonalon tegnap ismét élénk volt a légi erők tevékenysége. Az a brit beállítás, mely szerint az angolok Egyiptomban urai a légitérnek, Berlin szerint csak vágyálom és propaganda fogás — fejezi be jelentését az Interinf.

A keleti arcvonal eseményeiről is közöl jelentést az Interinf. Eszerint Sztalingrádban tegnap is eredményesen folytak a német rohamcsapatok támadó vállalkozásai. A németek rohammal bevették egy nagy szovjet támaszpontot, amelyet a romokon emelt a bolsevista védősegreg. A szovjet csapatok kísérletet tettek a támaszpont visszaszerzésére, támadásaik azonban összeomlottak. Sikeres tevékenységet fejtett ki a német tüzérség is, amely tűz alatt tartotta a Volga átkelőhelyeit, ahol a bolsevisták újabb partraszállásokkal kísérleteztek. A zuhanóbombázógépek a kompközlekedést támadták hatékonyan, csata repülőgépek pedig a folyam két oldalán összevont járművekben okoztak nagy pusztítást és megsemmisítő hatással bombázták a Volga nyugati partjára átszállított hadianyagkészleteket.

A Kaukázus nyugati részében fo-

kozódó élénkséggel folynak a harcok. A németek újabb előretörést hajtottak végre és megsemmisítettek 12 ellenséges harciállást. Tuapszenál hegyi állásokat foglaltak el a német csapatok. Harci repülőgépek elpusztították a tuapszei főmólót, több rakományt felgyújtottak, a rakodópartot megrongálták.

A Terek

mentén a bolsevisták friss erősítéseket kaptak és ellenállásuk hevesége fokozódott. A németek ennek ellenére a területre tért nyertek.

A véderő főparancsnoksága közli, hogy a 223. német hadosztály szakaszán megsebesült német katonák sebesüléseit dum-dum golyó okozta. A később zsákmányul ejtett szovjet lőszer között talált dum-dum golyós ládák egy angol gyár jelzését viselték.

A sztalingrádi uccai harcok után

Pusztító erejű német-olasz légitámadás érte Máltát

szigetre egymástkövető hullámokban éjjel-nappal szórták a bombát a tengely repülőgépek

Róma, november 6.
Stefáni iroda jelentése szerint a tengely nagy légrajjal egymást követő sűrű hullámokkal éjjel-nappal bombázza Máltát támaszpontjait. Halfar, Lucca és La Venezia célpont-súlyos pusztításokat okoztak a bombák. Nagy tüzek keletkeztek.

Az angol légvédelem és a fényszórók heves működést fejtettek ki, de nem tudták megakadályozni a tengely légerőit abban, hogy egy-

mást követő hullámokban szórják le súlyos bombahullámokat a kijelölt célpontokra.

Ellentétek Anglia, Amerika, és Kína között az indiai kérdésben

Sangháj, november 7.

A Stefáni iroda értesítése szerint az Északamerikai Egyesült Államokat és Csungking-Kínát súlyos aggodalmak töltik el Anglia indiai politikája miatt. Az angolok még fokozni akarják az indiai terroruralmat, hogy meggátolják Indiának a tengelyhatalmakkal való barátkozását és ugy látszik elvannak szánva, hogy inkább elpusztítják Indiát, mintsem hogy az ellenséghez pártoljon át. Ezzel szemben Amerika és Kína azt a felfogást vallják, hogy Indiában

minden áron békés megoldásra kell törekedni.

FUGGETLEN HINDU NEMZETI LIGA ALAKUL SANGHAJBAN

Sangháj, november 6.

A sanghaji nagy löversenyterén népes gyűlést tartottak a hinduk, amelyen magasrangú japán, német, olasz és japánbarát kínai személyek is megjelentek. A népgyűlés elhatározta a Kínában élő hinduk független nemzeti ligájának megalakítását és olyan döntést hozott, mely szerint a liga csatlakozik a háromhatalmi egyezményhez.

Berlin:

Az amerikai demokrácia már csak árnyéka önmagának

Berlin, november 6.

A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz foglalkozik az amerikai választások eredményével és megjegyzi, hogy a republikánus párt közreadott nyilatkozata nélkül is tudja a világ, hogy a köztársaságiak is követik Roosevelt főparancsnokot. A választás eredménye kétségtelen bizonyítéka annak, hogy az amerikai tömegek csatlódtak Roosevelt-teljesítmé-

nyeiben és tisztában vannak azzal, milyen jelentős az eltérés Roosevelt szavai és cselekedetei között.

Az amerikai demokrácia ma már csak árnyéka önmagának — írja a lap — és Amerika ma már a tekintélyuralmi államok közé tartozik, noha Roosevelt állandóan a tekintélyuralmak ellen szónokol.

Ujabb spanyol csapatok indulnak a keleti frontra

Madrid november 6.

A logronoi női fallange ünnepélyes külsőségek között nyújtott át 15 zászlót a spanyol

kék hadosztály azon csapatainak, amelyek most indulnak a keleti arcvonalra.

A gruzi hadiut elvágásával a németek elérték keleti támadásuk második célját is

Berlin, november 6.

A Kaukázusban folyó sikeres német hadműveletekkel kapcsolatban illetékes helyen rámutatnak annak jelentőségére, hogy a német csapatok megszállták a gruzi hadiut egyik szak-

szakát és ezzel elvágták az ellenség utánpótlási lehetőségeit a Kaukázuson keresztül. A gruzi hadiut elérésével az ideiglenes offenzíva elérte második célját. Az első cél a Volga elérése volt.

Amerika hadihajóvesztései olyan súlyosak, hogy nem képes ellentámadásra

Tokió, november 6.

Hirade japán tájékoztató előadást tartott a második salomoni tengeri csatáról és kijelentette, hogy a japánok hadászati okokból nem közöltek részleteket a csatáról, amit az amerikai propaganda arra használt fel, hogy súlyos japán vereséget kürtöljön világgá. Az amerikai

propagandával szemben megállapította a japán tájékoztató, Japán döntő jelentőségű győzelmet aratott a Salomon szigetek körül és ez a tengeri csata a csendesóceáni Waterloo.

A japánok a csatában megsemmisítették az amerikai flotta zömét és kérdessé vált, képes-e Amerika a veszteségek után az ellentámadásra.

125 angol hadihajó tartózkodik Gibráltárban

Madrid, november 6.

A Német Távíráti Iroda közli, hogy lakineai jelentés szerint egy újabb brit cirkáló és hét romboló futott be a gibráltári kikötőbe. Ezzel a Gibráltárban tartózkodó

hadiegységek száma 125-re emelkedett.

A gibráltári repülőterre 25 újabb repülőgép érkezett, közöttük hat repülőgép, amelyek rövidesen folytatják útjukat a Földközi-tenger felé.

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

Péntek—Vasárnap

GÜL BABA

Főszereplők:

Szelezky Zita, Jávor Pál
Szalay Karola, Bihari Sándor

Pótműsor: magyar és olasz híradó.

Cripps a második arcvonalról

Amszterdam, november 6.

A Német Távíráti Iroda idéz sir Stafford Cripps, angol főpecsétör beszédéből, amelyet egy hadiüzem munkásai előtt tartott. Cripps kijelentette, hogy a kormány tudatában van, hogy támadóhadműveletet kell indítani az angoloknak és erre nem kell ösztökélni a kormányt. A kormány nem akarja elhamarkodni a hadműveleteket, mert ezzel kiadhatná kezéből a győzelmet. Kérte a munkásokat, hogy gyorsítsák meg a termelést, ahelyett, hogy állandóan a második arcvonalról vitakoznak. A második arcvonalat minden áron fel fogják állítani, ha megtörténtek a szükséges előkészületek.

WASHINGTON JEGYZÉKET INTÉZETT ARGENTINÁHOZ IS

Zürich, november 6.

Az amerikai közeli védelmi bizottság tegnap nyilvánosságra hozta azt a jegyzéket, amelyet Washington idegen állampolgárok állítólagos kémkedése ügyében intézett a semleges Chilehez. A jegyzék szerint az amerikaiak rádiójelentéseket fogtak el, melyekből kitűnik, hogy Chilében élő németek kémjelentéseket adnak le.

Hír szerint hasonló jegyzéket intézett az amerikai kormány Argentínához is.

NOVEMBER 18-ÁRA HALASZTOTTÁK A PAPAN ELLENI MERÉNYLET ÜGYÉNEK TÁRGYALÁSÁT

Ankara, november 6.

A Papan német nagykövet ellen elkövetett merénylet ügyében tegnap folytatták a tárgyalást. A vádlottak kifogást emeltek a bíróság ellen és azt állították, hogy az nem tárgyalásos. A tárgyalást november 18-ára halasztották el.

PÉTAİN RÁDIÓBESZÉDEDEL NYITJA MEG A TÉLI SEGÉLYAKCIÓ GYŰJTÉSÉT

Vichy, november 6.

Pétain marsall francia államfő este nyolc órakor rádióbeszédet mond, amellyel megkezdődik a téli segélyakció gyűjtése.

JAVASLAT A KÉT NAGY AMERIKAI PÁRT EGYÜTTMUKODÉSÉRE

Amsterdam, november 6.

Washingtoni jelentés szerint az egyik szenátor javaslatot tett arra, hogy a demokrata és a köztársasági párt a háború tartamára kössön koalíciót és így küszöbölje ki azokat az ellentéteket, amelyek a két párt között gyakran felmerülnek.

A legújabb jelentés szerint a köztársasági párt szenátusi mandátumainak száma 38-ra emelkedett.

PORTUGÁL KATONAI KÜLDÖTTSÉG SPANYOLORSZÁGBAN

Lisszabon, november 6.

Az I. portugál hadtest parancsnokló tábornoka több magasrangú tiszti kíséretében Spanyolországba utazott, hogy magas katonai kitanútetéseket nyújtson át spanyol tiszteknek.

DR. JAKABFY KÁROLYT KOZELLÁTÁS-ÜGYI ÁLLAMTITKÁRRÁ NEVEZTÉK KI

A MTI jelenti, hogy a Kormányzó Új közellátásügyi tárca nélküli miniszter előterjesztésére dr. Jakabfy Károly miniszteri osztálytanácsost a közellátásügyi miniszteriumhoz államtitkárrá nevezte ki.

A képviselőház kedden kezdi meg a költségvetés tárgyalását

Budapestről jelentik: A képviselőház bizottságai letárgyalták a közellátásügyi tárca költségvetését és azt dr. Szász Lajos közellátásügyi miniszter felszólalása után elfogadták.

A következő évre szóló költségvetés tárgyalását jövő keddi ülésén kezdi meg a Ház. A házrend értelmében a javaslatot napi nyolc órás üléseken tárgyalják.

Elsőnek a belügyminiszteri tárca költségvetését tárgyalják le.

A Magyar Élet Pártja kedden tartja meg jövőheti értekezletét, amelyen Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter ismertetni fogja a hadmentességi adó bevezetéséről szóló törvényjavaslatot.

A képviselőház keddi ülését Törs Tibor elnök nyitotta meg. Az alelnök bemutatta a Háznak Kállay Miklós miniszterelnök egri képviselői megbízólevelét.

A Ház legközelebbi ülését szombaton délután tartja meg.

Gáj Ivo horvát követ a magyar-horvát barátságról

Magas horvát kitüntetést kapott Ullein-Reviczky Antal, gróf Bethlen István és báró Apor István

Budapestről jelentik: Gaj Ivo budapesti horvát követ és felesége fogadást rendezett, amelyen számos magyar közéleti előkelőség jelent meg. A fogadás alkalmával nyújtotta át Gaj követ a Poglavnik által ajándékozott kitüntetések. Ullein-Reviczky Antal meghatalmazott miniszter, sajtófőnököt és gróf Bethlen Istvánt a Zvonimir rend nagykeresztjével, báró Apor Istvánt pedig a Zvonimir rend első osztályával a csillaggal tüntette ki Pavelics poglavnik.

Gáj követ magyarnyelvű beszédében utalt a magyar és horvát nép több évszázadra visszavonuló barátságra és azokra a közös küzdelmekre, amelyeket a két nép igazságért folytatott. Köszönetet mondott minden magyarnak, aki a horvát ügy mellé állt. Hangoztatta, hogy ezek a kitüntetések további zálogai a két nép barátságának. A kitüntetettek nevében gróf Bethlen köszönte meg a megtiszteltetést.

Kalocsa nagy lelkesedéssel várja az új érseket

Ismeretes, hogy Glattfelder Gyula csanádi püspök, kinevezett kalocsai érsek ünnepélyes beiktatása a kalocsai főszékesegyházban november 22-én, vasárnap lesz. Glattfelder Gyula november 20-án, pénteken délelőtt utazik autóval Szegedről Kalocsára. Az új érseket Kalocsa hátrában dr. Hazai Gyula főszolgabíró és dr. Farkas Géza polgármester fogadják. Itt négyesfogatba száll az érsek és a város lakosságának sora között a főszékesegyház elé hajtat, ahol a főkapitány és papság üdvözlő és fogadja. A fő-

székesegyházban végzett rövid adoráció és áldás után az érseki palotába megy és ott fogadja a főkapitány és a központi papság tisztelegését. November 21-én, szombaton délelőtt 11 órakor a katonaság, a polgári hatóságok, a testületek és az iskolák küldöttségeit fogadja. Tiszteletére délután az iskolák diszfelvonulást rendeznek. November 22-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz az ünnepélyes érseki beiktatás és székfoglalás a kalocsai főszékesegyházban.

Zenta nagy előkészületeket tesz Antal miniszter fogadására

Ekkor nyújtják át a város diszpolgári oklevelét Deák dr. főispánnak is

Zentáról jelentik: Jelentettük már, hogy Antal István nemzetvédelmi miniszter november közepén meglátogatja a Tiszamentét. A miniszter Obecséről auton érkezik Zentára november 15-én. Másnap, 16-án Magyarokanizsára látogat el. Zentán már mindent megtettek a miniszter fogadására.

November 15-én a miniszter istentiszteleten vesz részt, utána megtekinti a munkástelepi EmSzO-t, majd a Nemzetpolitikai Szolgálat zentai megbízottaival tart megbeszélést. Ezután

megtekinti a miniszter az egyesületeket, majd fogadja a moholi és adai társadalmi egyesületek vezetőit, a helyőrség parancsnokát, a rendőrség vezetőit, a hatóságokat és a papságot.

A diszközgyűlés déli tizenkét órakor ül össze. A diszközgyűlésen adják át dr. Deák Leó főispánnak a város diszpolgári oklevelét.

A diszközgyűlés után a miniszter az Eugen szálló nagytermében politikai választmányi ülésen vesz részt, ahol nagy beszédet mond.

Adatok az ország lábbeli ellátásáról

A Lábbeli Központ elnöke, vitéz Csáthy József részletesen nyilatkozott a Közgazdasági és Közlekedési Tudósítóban a Lábbeli Központ működéséről.

Nyilatkozatában a többi között arról számolt be, hogy a folyó évben 1.4 millió műtalpu lábbeli gyártására biztosították az anyagot. Még

ebben az évben 500.000 párra szolgáló anyagot fognak kiszolgáltatni, úgy, hogy a folyó évben összesen 1.9 millió pár műtalpu cipő készül. A zöld és piros utalványok kiosztása révén 1942-ben összesen 9.67 millió pár bőrtalpu lábbeli, talpalás, fejelés jutott, illetve jut a fogyasztóknak.

Ezek szerint a lakosságnak több mint háromnegyed része jutott új cipőhöz, vagy talpaláshoz, illetve fejeléshez, ezenfelül kétféle pár műtalpu lábbeli révén a hátralévő ellátatlan rész is lábbeléhez juthatott.

Mindenkinek jogában áll, hogy évente három pár műtalpu cipőt vásároljon könnyvbe való beírás ellenében.

Német hadijelentés

Berlin, november 6.

A vezéri főhadiszállás pénteki hadijelentése közli, hogy Tuapsze szakaszán a légierők hathatós támogatásával tovább folytak a német és szövetséges erők támadó hadműveletei. A németek sok harcállást elfoglaltak és visszaverték az ellenséges támadásokat. A Terek alsó folyásánál a német és szövetséges csapatok támadása a kemény ellenséges ellenállás ellenére sikerrel folyik. A német csapatokat jelentős légierők támogatják. Az ellenség légiharcban csak ezen az arcvonalszakaszon 35 repülőgépet veszített.

Sztalingrádban a harcitévőkénység kölcsönös rohamcsapat vállalkozásokra és a szovjet támadások visszaverésére korlátozódott. A német légierők sikeresen támadták az ellenséges célpontokat a Volga keleti partján.

A doni arcvonalon a magyar csapatok átkeltek a folyón és több ellenséges támaszpontot, valamint 34 földállást elpusztítottak és foglyokkal és zsákmánnyal tértek vissza. Osztaskovtól délre a német légierők éjjel nappal támadták az ellenséges célpontokat. A város pályaudvarára sok bomba hullott. Az Ilmen tótól délre 37 szovjet harci állást elfoglaltak a németek. A Ladoga tavon elsüllyesztettek egy vontató gőzöst és két teherbarkát, más egységeket pedig megrongáltak. A légierők eredményesen támadták Murmanszkot és a murman vasutvonalat. Az Északi tengeren elsüllyesztettek egy 6000 tonnás hajót, egy másik nagy kereskedelmi hajót pedig megrongáltak.

Egyiptomban a német-olasz erők Fuka és Marsa Matruh vidékén megtámadták az ellenséges alakulatokat. Este felé még nem csökkenő hevességgel tartottak a harcok.

Átadták a miniszterelnöknek Eger mandátumát

Budapestről jelentik: Eger város mandátumát ünnepélyes keretek között adták át Kállay Miklós miniszterelnöknek. Barsy István, az egri választási elnök nyújtotta át a mandátumot, a következő szavakkal: E jelben győzni fogsz. Bízunk a magyarok jó Istenében, hogy ennek a mandátumnak birtokában mindnyájan megérjük a szebb, boldogabb, az integer Magyarországot.

A miniszterelnök megköszönte a mandátumot, s többek között a következőket mondotta:

— Voltam már képviselő otthon, a magam pátriájában, olyan kerületet képviseltem, ahol mindig egyhanguan választottak meg. Olyan területet hagytam ott annakidején, amelyben, amióta parlamentarizmus van Magyarországon, — ezt mint érdekességet talán megemlíthetem — soha képviselő nem volt más, mint családomban valamelyik tagja.

Kállay Miklós miniszterelnök megköszönte az egyhangú bizalmat és kijelentette, hogy jó-sorsban és balorsban együtt akar lenni az egriekkel.

Szombaton délután előadás lesz a zombori járásbírói tisztviselők számára

Dr. Tornyos pénzügyigazgatóhelyettes 7-én, szombaton délután fél négy órai kezdettel a zombori járásbírói épületében előadást tart a járásbírói tisztviselők számára az illetékesi tudnivalókról. Az előadást az ügyvédek is megjelennék.

ASSZONYOK ROVATA

Ócska harisnyából készül az új magyar csodaszőnyeg

A perzsaszőnyeg mellett a magyar szőnyeggyártás a leghíresebb. A világháború után kezdődött Békéscsabadon, ahol jóformán az egész község lakossága szőnyegcsomózással foglalkozik. Nemrégiben Szentesen két érettségizett fiatalember: Lakos Géza és Nyerges József állított fel a vármegyei szociális alap támogatásával szőnyegüzemet. Ez az üzem két év alatt nagyüzemmé fejlődött és ma már 160 leányt foglalkoztat állandóan.

A magyar-perzsaszőnyeg, amely merinói-raczkajuh gyapjából készül, tartósabb, mint az angora gyapju és gyapotkeverékből készült perzsaszőnyeg. A megrendelés olyan nagymértékű, hogy valósággal sorba állnak a szőnyegért. Külföldről is igen nagy az érdeklődés a

magyar szőnyegek iránt.

Az anyagihiány érdekes új magyar szőnyegcsodát teremtett, amely a szentesi szőnyegüzem találmánya. Több vagón elhasznált régi selyemharisnyát összevásároltak, a harisnyákat szelektre vágják és különféle színűre megfestették. A gyapjufonal helyett most ebből készül az új szőnyeg. A kidolgozás és készítés olyan módon történik, hogy a „harisnyaszőnyeg” szintén nagyon tartós. A minta után készült szőnyegek színben pompásabbak, mint az eredeti perzsaszőnyeg.

A szőnyeggyártást a közeljövőben hatósági támogatással kiterjesztik az ország különböző részeire, hogy a szélesebb néprétegek is megtanulják ezt a foglalkozást.

Téli divatjelentés:

A kabátdivat

A közelgő tél örömei közé tartozik, ha puha anyagból készült, szőrmés meleg holmiba bujhatunk. Az idei kabát és téli kosztümdivat már kialakult formájában áll pályafutása elején.

Derékban karcsu vonalakat követelnek, erősen sveifoltak és kissé rövidebbek mint tavaly. Jellemző az idei divat vonalainak kialakulására, hogy nem a váll és nyak körül, hanem a csipónél prémezettek és zsebbel, huzással, szegőzésekkel kiegészítettek.

Az angolos, hátul egyenes szabású bő kabátok sem kerültek a mult lomtarába, azokat belül szőrmével bélelik és leginkább úgy készítik, hogy könnyebb kosztümmök fölé is viselhetők legyenek.

A kosztümszoknyák bár rövidek a térdet mindig fedik.

Gyakoriak az olyan modellek, amelyek a mandzsettán, dusan prémezettek.

A német divatbemutatók nagy újdonsága, hogy szőrmét alig alkalmaznak. A szőrme helyett bársony foglalja el. Igen mutató és fiatalos. Talán a divat is azt akarja kifejezni, hogy a szőrmére másutt nagyobb szükség van.

Divatosak a szőrméből készült fejteőn viselt, hosszú lebernyeggel ellátott kalapok.

A kabátokhoz viselt táskák színe a kesztyűk színével van összhangban.

Ezenkívül az a hír járja a divat világában, hogy a télen igen divatosak lesznek uccára, az otthon kézzel kötött harisnyák.

A csipkebogyó szerepe a modern táplálkozásban

A csipkebogyót eddig, némi kis mennyiségtől eltekintve, amit a gyógyszerkereskedők vásároltak meg, vagy egyes gazdaasszonyok szedtek össze csipke készítésére, legfeljebb csak a madarak hasznosították téli táplálékul és olykor a dércsipe bogyókból a gyerekek pákosztoskodtak.

Pedig a vadrózsabokrok termése, a csipkebogyó, ugyszólván minden régi szakácskönyvben előfordul mártás, lekvár, vagy éppen csipkebogyóbor, sőt pálinka formájában. A régi gazdaasszonyok nem tudták okát adni, hogy miért, de úgy találták, hogy

a csipkebogyó bármily formában igen hasznos az egészségre.

Használata azonban sokkal régebb konyhai szereplésénél. Irott emlékek beszélnek arról, hogy a vajakosok és boszorkányi hirbe fogott falusi javasasszonyok hogyha sorvadásszerű betegség fogta el valamelyik falubelit, amely a fogak kihullásával, inyvérvéssel és egyéb e fajta tünetekkel járt, hát a csipkebogyóból főzött titokzatos itallal gyógyították meg a halálra vált szerencsétlent.

A modern orvostudomány kiderítette, hogy ezek a pusztító járványszerű megbetegedések voltaképpen C-vitamin hiányból származó skorbutos bántalmak voltak és a „tudós asszonyok” valószínűleg a rájuk öröklött tapasztalatok alapján gyógyították csipkebogyó főzettel, anélkül, hogy tudták volna micsoda gyógyelemeket tartalmaz.

A csipkebogyó titkát csak a vitaminok rejtélyét fűrkésző legújabbkori orvostudomány derítette fel, amikor hosszas kísérletek után megállapította, hogy

a csipkebogyó hatóanyaga C-vitamin, amelyből tíz-tizenötöt annyi tartalmaz, mint a citrom és közel huszorosát rejti a paprika C-vitamin tartalmának.

Azonban a mesterségesen előállított C-vitamin hatásfokát is messze felülmúlja azokkal a mindig titokzatos, felderítetlen szerves mellék-

anyagaival, amelyek gyógyhatásából kiválóan benne rejtőznek.

Az elmúlt évtized folyamán különösen Németország, Svájc és Svédország figyelt fel a magyar mezők és erdők eddig mostohaszamba vett gyümölcsére és vásárolta vagontételekben. Az említett három állam körülbelül 200—250 vagonnal szállított ki Magyarországról és használt fel a legkülönbözőbb gyógyászati és népelemezési célokra, mert kiderült, hogy a magyar csipkebogyó C-vitamin tartalma messze felülmúlja a többi európai országban élő vadrózsafajták bogyóinak vitamin tartalmát.

Az ellenőrző kísérletek megállapították, hogy 10 gramm magyar csipkebogyó teljesen fedezi a felnőtt ember napi 50 milligramm C-vitamin szükségletét, míg a zöldpaprikából kétszerannyi, citromból meg egyenesen 100 gramm kell a napi szükséglet fedezéséhez. Ennek pedig óriási jelentősége van! Köztudomásu, hogy a C-vitamin nemcsak a szervezet egészséges fejlődéséhez szükséges feltétlenül, hanem az egyik legfontosabb védőtápanyag is egyben és kellő mértékben való fogyasztása valóságos gátat vet a meghűléses megbetegedésnek, amelyek éppen télviz idején, mikor aránylag kevés vitamintartalmu főzeléket és gyümölcsöt fogyasztunk, járványszerűen gyengítik az ország lakosságát.

A csipkebogyó szedésével nem lehet sokáig késlekedni, mert ha megcsipi a dér, nagytömegű feldolgozásra alkalmatlanná válik. A dércsipe ugyanis megpuhítja és ebben az állapotban nem lehet jól kidolgozni. Tehát ugyszólván a leszedés pillanatában kell összedolgozni olyan vítványaggal, amely olcsó és igen nagy tömegben áll rendelkezésre.

Természetesen csak gyümölcsféle kerülhetett szóba az összedolgozáshoz. Ily késői időpontban azonban csak kétféle gyümölcsünk érik: az alma és a szőlő. A kísérletek az alma mellett döntöttek. Az alma gyümölcsíz képében eddig is közkedvelt néptáplálék volt. Az almaizhez kellett tehát hozzáadni valami módon a csipke-

gyót. A számtalan megpróbált módszer közül a legjobbnak bizonyult, ha a csipkebogyót porrá őrölve keverik az almalekvárba. Így az alapanyag sem ízét, sem a jellegét nem változtatja meg, ellenben tápértékét hihetetlen módon megnöveli. Eddig azonban még hosszú az út.

A leszedett csipkebogyót először is meg kell tisztítani apró, szűrős, szűrős magvaitól. A tisztítást erre a célra megszerkesztett géppel végzik. Utána a csipkebogyó tiszta húsát addig szárítják, míg víztartalma 18 százalékra csökken. Az ily módon őrölképpessé változtatott gyümölcsöt megfelelő lamolszerkezettel porráőrlik, majd újból megvizsgálják és csak ha az ellenőrző vizsgálat úgy találja, hogy a feldolgozási szakaszokban a csipkebogyó semmit sem veszített vitamintartalmából, szabad 10—20 százalékos arányban hozzákeverni az alapanyaghoz, az almaizhez.

Azonban az így elkészített csipkebogyó-almaiznek nemcsak szervezeterősítő és betegségmegelőző tulajdonsága van, hanem alaposan emeli a munkabírást is. Német táplálkozástani vizsgálat során bebizonyult, hogy a C-vitamin megfelelő módon ellátott munkások teljesítménye, anélkül, hogy szervezetüket ez megterhelte volna, 15—20 százalékkal emelkedett, sőt bár mennyiségben nagyobb munkát végeztek, kevésbé fáradtak ki, mint a C-vitaminus táplálék nélkül elvégzett kisebb munkánál.

Magyarországon ezentúl többé egyetlen csipkebogyó sem pazarlódik el. A közellátási kormány munkája folytán az eddig elhanyagolt vadrózsagyümölcs elfoglalja méltó helyét a néptáplálkozásban. Az almaizbe kevert csipkebogyó rendkívül nagy táp- s gyógyhatását természetesen tervszerűen kell felhasználni, úgyhogy abból az egész nemzet a lehető legtöbb hasznot húzza. Így tehát ezzel a vitamindag táplálékkal legelső sorban a terhes és szoptató anyákat, a fejlődő korban levő gyermekeket, valamint a nehéz testi munkát végzőket látják el és ezután kerül sor a többiekre.

Ez a központosított ellátás sorrendje. Azonban bármely háziasszony otthon a saját konyháján játszva elkészítheti a csipkebogyót tisztán, vagy almával keverve és ezzel olyan védőtáplálékot nyújthat családjának, aminek révén igen tetemes patikaszámlát takarít meg, elűzve hajlékából a szokványos téli megbetegedések javarészét is.

A nagyvilágból:

Bonyodalmak a portörölgetés körül

Érdekes határozatot hoztak a francia orvosi akadémia tudós tagjai. A tudós testület egyik tekintélyes tagja, Tanon professzor hadatüzent a pornak. Tanon professzor meggyőzően kifejtette és bizonyította, hogy a közegészséget legnagyobb mértékben a por veszélyezteti. Kívánságára az akadémia szigorú határozatot szavazott meg.

Tudományos alapon megokolt előterjesztéssel fordultak a belügyminiszterhez, hogy tiltsa meg bárminek az ablakon való kirázását, legyen az törölröngy, szőnyeg takaró vagy ágynemű. A tudós testület egyhangúan hozta meg a határozatot csupán Lopicque professzor pendített meg némi ellenzéki hangot, amennyiben megkérdezte, hogy miként képzelik el, hogy a városi lakosság megszabaduljon a portól. Ezen az akadémikusok hosszú ideig gondolkodtak, végül elnöki javaslatra bizottságot küldtek ki a kérdés tanulmányozására. A határozatot pedig ettől függetlenül megszavazták.

A tudósok azonban egyetlen körülménnyel nem számoltak, hogy ők is emberek és hogy a határozatot követő felháborodásban saját feleségeik viszik majd a vezérhangot. Állítólag a kezdeményező Tanon professzor alig mer hazamenni. Az asszonyok ugyanis ugyanarra az álláspontra helyezkedtek, mint Lopicque professzor. Azt szeretnék tudni, hogy miként tartásuk rendbe lakásukat, ha a portörölt nem szabad kirázni. A női közvélemény tehát nem nagy jövőt jósol az orvosi akadémia határozatának. Egyelőre abban reménykednek, hogy a belügyminiszter nem méltányolja teljes mértékben a tudósok bölcsességét.

A honvéd tuljár a bolsevisták eszén...

(Honvéd haditudósító század).

Csipős szél fuj, sűrű az eső. Cubbasztunk egy mélyedés fenekén, fejünkön sátorlap. A löszeres kocsit várjuk, az visz majd vissza. Erősen sötétedik. Pedig még csak délután négy óra van. Végre! A napraforgótáblából szekérszörgés hallatszik. Itt vannak.

— Megkerült Vili, akire már köröszött vetettünk! — mutat rá a saroglyára a kocsis.

Borostás állu, tépettruháju apró honvéd ül benne.

Főlöshajt.

— Csakhogy itthon vagyok. Sose hittem volna, hogy visszakerülök.

— Honnan jön? — kérdelem.

— A vörösöktől.

— Elfogták?

— Nem.

— Járórben volt?

— Nem kérem. Körülzártak.

— Szóval sikerült észrevétlenül visszazök-niel

— Nem kérem. Észrevettek. Köztük lapultam. Együtt is menétem velük. Nem ismertek fel, hogy magyar vagyok.

— És hová menétek?

— A német állások ellen.

Abbahagyom a kérdezősködést, mert a honvéd válaszai egyre érthetlenebbek és zavarosak voltak. A rendkívüli élmények ugylátszik megzavarták. De néhány perc múlva megérkezünk az ezredparancsnokságra s itt kiderült, hogy minden szava igaz és helyes. Négy napos kalandsorozatból tért haza Thaisz Vilmos dunántúli honvéd. Valóban, rendkívüli, érdekes viszontagságokon ment át. Az ezredparancsnoknak a következőképpen adta elő a négy nap történetét.

A K. város mellett folyó harcok során egyik délelőtti századparancsnoka a védőállások elé küldötte figyelőállásba. A vörösök csaknem állandó tűz alatt tartották a területet s Thaisz nem vette észre, hogy időközben a zászlóaljja oldalmozgást végez. Két másik társával együtt, később már nem volt idejük és alkalmuk, hogy a zászlóalj után menjének. S mivel utóbb a vörösök zömükkel is előnyomultak a védőállásig, kénytelenek voltak a Don partjág előrekuszni. Husz-huszonöt méteres, mély folyóparton lecsusza, ott elhujták a magas fűben.

Az oroszok ugylátszik, mégis észrevették őket, mert negyedóra múlva utánuk jöttek és a sűrűségben keresgélni kezdtek. Thaisz társai a kis út mellett húzódtak meg, ő meg vagy tizenöt méterrel beljebb. Letakarta magát fűvel és nem moccant. Két másik társát sajnos meglátták. Nem is védekezhettek, hát azonnal elnyomták őket. Thaisz meg sem moccant. Hiábavaló lett volna úgy is. Azt is sejtette, hogy továbbra is figyelik a terepet. Ugy is volt. Kis idő múlva a magas partról lekiáltott az egyik bolseviki, mire ismét keresgélni kezdtek a többiek a sűrűségben. A rejtőző honvéd azt hitte, most már neki is vége van. De nem találták meg.

Beesteledett. Végre fölülhetett. A feje felett innen is, onnan is zúgtak a tüzérségi lövedékek. Körülötte azonban csend volt. Elindult a parton fölfelé. Egyik helyen ösvényre bukkant s ezen ment tovább, K. város felé. Koromsötétség volt, az eső is esni kezdett. Az egyik utcasarkon hirtelen egy alakot látott föl-bukkanni. Ez ráordított:

— Sztoj!

A honvéd persze nem állott meg. Elfutott. Mögötte kiabálni kezdtek s utánalóttek. Az egyik golyó a puskája adogatóját rongálta meg. Futás közben ismét a Don partjára ért, mivel azonban üldözői egyre közeledtek, lecsuszott meredek parton és újból a magas fűben rejtőzött el. Szerencsére nem mentek utána.

Ekkor már nagyon el volt fáradva. Ennivalója sem volt, csak egy kis citromsó. Ezt előkotorászta s szopogatni kezdte. Aztán meg letakarta magát szalmával, kis nyilást hagyva rajta és figyelt. A mi tüzérségünk közben nagyon sok kellemetlenséget okozott a vörösöknek. Amint világosodott, látta, hogyan szökellnek ide-oda, s viszik új tüzelőállásba az aknákat és a nehézpuskákat.

Há a tüzérségünk tüzet jobbra összpontosí-

totta, ők balra húzódtak és megfordítva. Délelőtti magyar repülők jöttek és bombáztak. De mint-ha a bombák is megéreztek volna, hogy magyar is rejtőzik odalent. Elkerülték. Annál nagyobb pánik tört ki a bolsevisták között. Jajgattak, kiabáltak. Sok sebesültjük és halottjuk lehetett. Azonban bármennyire is jajgata a sebesültek nem segítettek rajtuk. Még órák múlva is halátszott a fájdalmas nyöszörgés.

Veszedelmes kaland

Aztán újra este lett. A honvéd érezte, hogy egyre gyengül. Örökkévalóság volt számára ez a nap. Estefelé megint elindult a tegnapi úton, de most már 2 kilométerre feljebb próbálkozott, hátha ott magyar csapatokra talál. Nem sikerült. Akármerre ment, mindenütt vörösök voltak. De a jó Isten megsegítette: nem vették észre. Utolsó erejét is összeszedve elindult végül déli irányba. Itt már jobban csoportosultak. Látta, amint a vörösök szakaszait rendezték és elfoglalták tüzelőállásaikat. Továbbjutni azonban nem tudott. Lefeküdt.

Már magasan tűzött a nap, amikor a mögötte levő bozótban magyar katonaruhába öltözött alakokat látott előrejönni. Majdnem fölkiáltott örömeiben, de aztán észébejutott, hogy ezek nem lehetnek magyarok. Csak magyar ruhába öltöztették őket, hogy megtévesszék a honvédeket. Mert az utóbbi harcokban ilyen banditákkal kellett megküzdeni. Odaértek s körülbelül 8—10 méterre Thaisztól ők is lefeküdtek. Egyikük észrevette őt s odaszólt hozzá valamit, amit a honvéd persze nem értett. Nem is felelt. Nem mert odanézni, de érezte, hogy nem gyanakszanak rá, mert oroszoknak vélik. Negyedóraig beszélgettek, aztán felállottak. Valamelyik ismét oda kiáltott valamit Thaisznak, alighanem azt mondhatta, hogy gyerünk, indulunk. Mivel sötét volt már föltápázkodott s odament közéjük. Lehetek vagy ötvenen. Elindultak. A honvéd is beállott közéjük s jó negyedóraig gyalogoltak, míg elértek egy nagy völgybe. Egyik-másik utközben oda-odaszólt hozzá, de ő hallgatott. A völgyben azután az egyik parancsot adott neki, amit ugyan nem értett, de azt látta, hogy két részre osztja a csapatot. Az egyik résszel elindult Thaisz is. Kapaszkodtak felfelé a völgy oldalán s az egyik bolsevista óvatosan kidugta a fejét s mindjárt hátrakiáltott:

— Nyimci, nyimci! Németek, németek!

Ugylátszik, rossz irányba tértek. Ám a németek is észrevették őket, mert olyan tüzet zu-

ditottak rájuk, hogy csak úgy zengett. A szovjetbakák egyszeribe megfordultak és futni kezdtek. Rövid ideig Thaisz is velük futott, aztán oldalt vágódott, az ösvény mellé, egy mélyedésbe. Közben a német bajtársak is elérték a völgy peremét s onnan tüzeltek a menekülő vörösök után. Sokan felbuktak közülük.

A honvédnak akkor már nem volt éreje felkelni a gödörből. Németül kezdett kiabálni

— Kamerad! Kamerad! Ungar! Ungar!

Erre néhány német odament. Megmutatta nekik az igazolójegyét, elmondta, miként került a bolsevisták közé. Alig akarták elhinni. Aztán elvitték a parancsnokságra, enni adtak neki meg inni s kihallgattak. Egy napig ott maradt nálunk, aztán a német alezredes oldalkocsis motorkerékpáron elküldötte ide, a mi védőállásunkba. Így végződött a veszedelmes kaland.

— Kérem a német parancsnokságot, — szól most a parancsnokuk a távbeszélő ügyeletesnek.

Pillanatokkal később már folyik a beszélgetés. Rövid ideig tart. A parancsnok leteszi a kagylót s így szól:

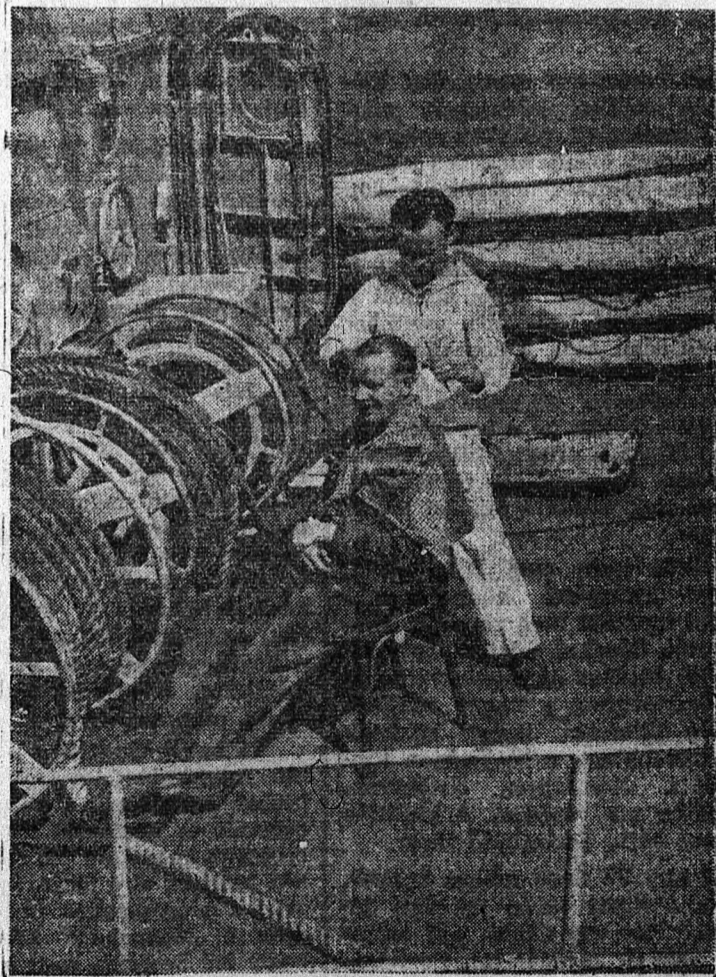
— Derék honvéd vagy fiam! Nemcsak magatartásoddal, hanem a német parancsnokságon előadott hireiddel is jó szolgálatot tettél. Köszönöm. Isten hozott.

S a két katona kezetszorított egymással...

Gálffy András, hdp. őrm.

Méz helyett sűrített must

Háztartásban gyermekek részére legkedveltebb mézpótló a besűrített színmust. Idén szinte kinálkozik a bőségesen termelt mézédészől, amilyen már évek óta nem volt. Mézpótlót nem készíthetünk akármilyen zavaros mustból, erre a célra hagyjuk tökéjén jól megérni a szőlőt, aztán az édes szőlőfűrtökről válogatva leszemeljük az egészséges bogyókat, penészes, rothadt, hibás kidobandó, mert elrontja az ízét. A bogyók kisajtolása ritkaszővésű, fehér vásonban végzendő, kézzel nyomkodva ki a szőlőnedvet, hogy a szőlőmag ne törjön össze, csipős, kesernyés ize ne kerüljön bele a színmustba. A besűrítést laposfenekű cserépedényben lassu elfőzéssel, folyton keverés közben végezzük. A keverő fialapát szüntelen mozogva megvédi az odaégéstől. Csak igazán gondos gazdasszony-nak nem éghet oda a besűrített színmustja. Három liter mustból lesz elfőzés után egy liter mustszirup, amit úgy tartunk el, mint a mézet és úgy használunk fel, mint a mézet: süteményekhez, kalácsba, kenyérrre kenve és kávéba édesítőnek. Már régen volt ilyen jó alkalom, mézédészől szirupot főzhetni, — aki teheti, két évre is főzzen be a bőséges áldásból.

A harc után folyik a tisztogatás

Hírek:

DÉLVIDÉK

OTI KORZETI ORVOSA: felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8, második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. **ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Kuczi János, Csihás Benő utca 12. Telefon: 96. — **ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Aranvoroszlán, Szt. Háromság tér.

Magyar hősök

November 6.

1914. Gáll Gyula tüzér a volt nagyszabasi 12. közös hegyi tüzérezred 4-ik hegyi ágyús ütegében vonult ki a szerb harctérre. A volt zágrábi 42. honvéd gyaloghadosztály kötelékében augusztus 17-én a szerbiai Bijela-Crkva-i ütközetben egy schrapnell szilánktól könnyebb fejsébet kapott. Ennek dacára ütegét nem hagyta el s pár napi kímélet után ujból teljesítette szolgálatát. Ezen a napon ütege a Crni-Vrh ellen meginduló saját gyalogsági támadás tüzérségi előkészítésében vett részt. Mint kezelő tüzér az egyik lövegnek tevékenykedett, amikor egy szerb puskagolyó a löveg védőpajzsát átütve a szem magasságában orrcsontjába fúródott. A mindig bátran viselkedő és kötelességét teljesítő derék tüzér sebesülése következtében jobb szemére megvakult s hadirokkantá vált.

Az ellenség előtt tanusított bátor és vitéz magatartásáért a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Orvosi hír. Dr. Vránich István volt zombori OTI sebész- és nőgyógyász rendelőintézeti főorvos, gyermekgyógyász szakorvos rendeléseit Bácsban megkezdte.

Szabályozták a rostaaljhulladék forgalmát. A földművelésügyi miniszter rendelete szerint a vetőmag és egyéb mag tisztítása után fennmaradó hulladékot más magvakhoz keverni tilos. A hulladékot ezután csak megőrölt állapotban szabad forgalomba hozni. Az őrlés a takarmányként való felhasználást nem befolyásolja károsan.

Gazdanap Ujvidéken. A bácskai gazdátársadalom szombaton tartja a felszabadulás óta első nagygyűlését. A gazdanapon megjelenik báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, dr. Bárányos Károly és Konkoly Thege Sándor földművelési államtitkárok, dr. Szász Lajos közéleti miniszter, az országos gazdaszervezetek irányítói és a mezőgazdasági kamara vezetői is.

Hogyan lehet karácsonyi csomagokat küldeni a frontra? A szállítási nehézségek miatt nem lehet külön karácsonyi ajándécsomagokat továbbítani a harctéren küzdő honvédek számára, ezért az illetékes katonai hatóságok úgy döntöttek, hogy a tábori postai csomagok feladásához előírt bélyegjegyes tábori postai levelezőlap november havi szelvényével egy kiló helyett kivételes két kilós csomagot lehet küldeni a harctérre. A csomagokat legkésőbb november 30-ig postára kell adni. Akik a novemberi bélyegjegyet már felhasználták egy kilós csomag feladására, azok november folyamán a decemberi bélyegjeggyel adhatják fel a két kilós csomagot. — A régi forgalom céljából kékszínnel válaszoló tábori postai levelezőlapot rendszeresítettek, a jövőben csak ezeket a lapokat továbbíthatják légi uton.

Képkiallítás nyílt meg Zomborban. Balogh Károly budapesti képereskedő pénteken reggel nyitotta meg zombori képkiallítását a volt Bácskai söröző helyiségében. A kiállító értékes anyagot mutat be a zombori közönségnek a nagy magyar mesterek kiváló alkotásai egész sorának kiállításával. Szerepelnek a kiállításban többek között Glatz, Komáromi, Krusnyák, Nográdi, Kárpáthy stb. vásznai. A kiállítás reggel 8-tól este hétig tekinthető meg.

Diszdoktor egy 22 éves német katona. A német autómobilipar terén szerzett kiváló érdemeiért Hartwig Glaht, aki jelenleg a fronton teljesít szolgálatot, tiszteletbeli mérnök doktort avatták. Dr. Glaht mérnök mindössze 22 éves és így ő ma Németország legfiatalabb diszdoktora.

Egerbe utazik a közoktatásügyi miniszter. Budapestről jelentük, hogy Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter Pétery József új váci megyéspüspök beiktatására Egerbe utazik.

A főtí dal születéséről, az 1842. évi híres főtí szüretéről közöl forrásértékű s egyúttal hangulatos cikket a Tükör novemberi száma. Vörösmarty Mihály híres és megragadó költeményének születésénél ott volt az akkori magyar irodalom és közélet minden kiváló alakja, köztük Kossuth, Deák, Fáy András. Különösen érdekelni fogja még az olvasókat br. Villani Lajos cikke Amerika olasz felfedezőiről, Révay József hangulatos cikke: Egy nap Podolinban címen, a magyar piaristarend jubileumáról. Mesteri összefoglalás Cs. Szabó László tanulmánya a magyar műveltség ezer évéről. Novellát Komjáthy Aladár, Laczkó Géza és Gáspár Gyula, verset Szász Károly és Erdély József írt e számba. A gazdag Napló-rovatban Schöpfung Aladár ad színházi beszámolót, Orley István ír Babits Mihály mesejátékáról és Róka Zoltán közöl érdekes és kiadatlan népi rigmusokat. A Tükör fényképei és rajzai, köztük Dulovits Jenő mesterfényképei a mai magyar művészet legjobb alkotásai közül kerülnek ki. A Tükör Révay József szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg.

A hajótöröttek megmentése. Helsinkiből érkező jelentés szerint a finn hajószízek szövetsége kérvényt intézett a kormányhoz, hogy minden mentőcsónakot szereljen fel drótnélküli táviró készülékkel. Számtalan esetben előfordult ugyanis, hogy habár a szerencsétlenül járt vagy elsüllyesztett hajó teljes legénysége mentőcsónakba tudott szállni, mégis odavesztek, mert sem más hajóval sem pedig valamelyik mentőállomással nem lehetett összeköttetést létesíteni.

Hamiskártyákat lepleztek le Ujvidéken. A rendőrség kártya razziaát tartott! Megállapították, hogy Atánackov Zsárkó vendéglőjében nagy pénzekben hazárd játék folyt már hosszabb idő óta és hogy a bankot legtöbb esetben a vendéglős tartotta. Emellett cinezett kártyákat használtak. Az eljárás megindult.

Az asszonyt baltával agyonütötték, gyermekét megfojtották. Gyulai Mihályné urrétí kisbirtokos lakásába a felfeszített ablakon át ismeretlen tettes behatolt, az asszonyt négy fejszecsapással megölte, gyermekét pedig a rádobott párnákkal megfojtotta. Azután feltörte a szekrényt, a pénzt magához vette és elmenekült. A nyomozás folyik.

Megszökött a tolvaj horgosi cipészsegéd. Gráber István cipészsegéd Freund cipésmesterrel dolgozott, akinél nagymennyiségű holmit összeszedett és megszökött. A csendőrség megindította a nyomozást.

Fényképezés az emberi szervezetben. Dr. Heinz Kalk, berlini orvosprofesszor jelentése szerint számtalan kísérlet után sikerült az ugynevezett orvosi tükör segítségével, az orvostudomány számára fontos felvételeket készíteni az emberi hasüreg belsejéről. A készülék az optikai műszeren kívül egy kis fényképezőlencséből is áll. Ily módon sikerült a hasüreg belsejéről 1/10—1/25 másodpercnyi megvilágítás mellett fekete fehér, sőt színes fényképfelvételeket készíteni, mely utóbbi élelken kiemeli az egyes színellentéteket, ami pl. rosszindulatú daganatok felismerésénél óriási jelentőséggel bír. Így a máj megbetegedések, melyek röntgenfelvételükkel általában nehezen ismerhetők fel, az újfajta »has-tükör« segítségével könnyen megállapíthatók. Azon készüléknek a behelyezése, mely a hasüreget teljesen kivilágítja, egészen vártalmatlan. A vizsgálat után a beteg csupán rövid pihenést igényel.

75 buvár dolgozik a „Normandie” kiemelésén. A legújabb jelentések szerint rendkívül neheznek mutatkozik a newyorki kikötőben tüzbeborult és elsüllyedt 83.000 tonnás francia óriáshajó kiemelése. Az amerikai „Sport” folyóirat azonban úgy tudja, hogy mégsem hagyják abba a munkálatokat. 75 buvár dolgozik állandóan a „Normandie” körül. A munka azért megy oly nehezen, mert a gőzös részben a kikötő isszapjában fekszik. A kiemelés előreláthatólag 18 hónapig tart és sok-sok millió dollárba fog kerülni.

Szombaton este rendezi meg jótékony célú előadását a zombori Baross Női Tábor. Jelenítettük már, hogy a zombori Baross Női Tábor szombaton nagyszabású jótékony célú előadást rendez. Az estély tiszta jövedelmét a szegény gyermekek felségélyezésére fordítják. A műsort dr. Cserta Péterné állította össze és az előadást is ő rendezi. A műsoron szavalatok, ének-számok, táncszámok és jelenetek szerepelnek. Közreműködnek: a Zombori Műkedvelő Zenekar, Schmidt József karnagy vezetésével, továbbá Borkuthy Baba, Cserta Katóka, Eremin Györgyi, Schevalla Juci, Kührner Illi, Pongrácz József, Sulyok József, Babits Alajos, Hoffmann Nelli, Bahmer Edit, Bogdán Mária, Cserta Mária, Elmer Etus, Hoffmann Adi, Holpert Irén, Jónák Erika, Markos Olga, Markovics Baba, Radich Márta, Scheurer Irén, Ujvári Edit, Vukszánovits Vera, Boros Gyula, Bosznai Karcsi, Cár Béla, Kubik József, Lackner Gyugyi, Osztrigonác Imre, Sulyok Laci, Schlotzer Robi, Taubner Feri, Bieber Zoli, Raics Tomi, dr. Sebestyén Tiborné, Würtz Márta, Lackner Lajos, dr. Érsek Ervin, dr. Würtz Mihályné Zwirschitz Károlyné, Hámori Henrikné, dr. Lackner Lajosné, vitéz Hódság Madec Béláné, Hettesheimer Mária, Rumbach Pirike, Würtz Márta, Westermayer Éva, Herczog Ella, Bosnyák Márta, Rónai Márta, Borkuty Éva, Roknich Dóra, Kandler Nándor és Fenyvesi Anna.

A Baross Női Tábor vasárnap megismétli előadását. A Baross Női Tábor vasárnap délután 3 órai kezdettel a Városi Színházban ifjúsági előadás keretében, olcsó belépőjegyekkel, este 7 órakor pedig rendes helyárrakkal megismétli szombatesti nagyszabású műsoros előadását. Az előadások bevételét a szegény gyermekek felségélyezésére fordítják.

Segélyt kapnak a zentai városi tisztviselők. Zenta város képviselő testülete a városi tisztviselőknek egyhangulag 150 százalékos karácsonyi segélyt és egyhavi családi pótlékot szavazott meg.

Megalakult Kulán az Egészségvédelmi Szövetség vezetősége. Az országos Egészségvédelmi Szövetség kulai fiókszervezete most tartotta alakuló közgyűlését, dr. Csehy János főszolgabíró elnöklésével. Az alakuló közgyűlésen a következő vezetőséget választották meg: Dr. Kurcz Henrik ügyvéd. Védők: Dr. Keller Lőrinc és Dr. Schick Károly közjegyzők. Elnök: Dr. Csehy János főszolgabíró. Társelnök: Dr. Boros György m. kir. tisztiorvos. Alnelök: Dr. Stifelmayer Károly ügyvéd, Dr. Kósa György községi orvos, Vitések János gyógy-szerész, Skultéti Zoltán polg. isk. igazgató. Ugyv. főtítkár: Pósa András s. jegyző. Titkár: Dr. Zeke Gábor községi orvos. Ügyész: Dr. Schik Barnabás. Pénztárnok: Glässer Lajos. Elnör: id. Jurszik János. Számvizsgáló bizottság elnöke: Mátyás György, tagjai: Csávossi László főjegyző, Katatics Ferenc, póttagjai Bencsik Sándor és Nagy Lajos.

Tavasszal dalosünnepélyt rendeznek Kulán. Most alakult meg Kulán a járási tanítók egyesülete. Az alakuló közgyűlésen résztvett dr. Juhász János tanfelügyelő is. Megnyitóbeszéde után Reichard Lajost választották meg elnökké, aki röviden ismertette az egyesület célját. Az egyesület elhatározta, hogy a tavasz folyamán dalosünnepélyt és tornasünnepélyt rendez, amelyen résztvesznek majd a járás valamennyi iskolájának tanulói.

Nyugdíjba kerül a japán császár magyar tenyésztésű paripája. A japán császár kedvenc lovát, »Shirayukai«-t, mely magyarul hópihét jelent, tokiói jelentés szerint 10 évi aktív szolgálat után nyugdíjba helyezték. A császár összes lovasképein ez a gyönyörű mén látható, ugyanígy alakja az egész világsajtóban ismert. Shirayukai sorsa minket azért érdekel különösbbe, mivel ez a világhíres paripa Magyarországon látta meg a napvilágot. 1932-ben vásárolták egy magyar ménesből a császári család számára. Utóljára a Shonan bevétel után rendezett győzelmi ünnepségen szerepelt a nyilvánosság előtt.

Kézigránát a vánkös alatt. Egy londoni anya 11 éves fia párnája alatt egy kézigránát talált elrejtve. A fiu a közö az öt gyermek közé tartozott, akiket röviddel ezelőtt 12 kézigránát eltulajdonítása miatt a londoni fiatalokörök bírósága elé idéztek.

Szőlőt termelnek Izlandban. A zord és napsütésben szegény Izlandon tíz évi próbálkozás után sikerült a szőlőt meghonosítani. A sziget melegforrásaiknak vizét vezetik az üvegházak főtöcsőibe, úgy hogy végeredményben a meleg források érlelik meg a szőlőt.

Bankjegyhány Braziliában. Braziliában nagy a bankjegyhány, mivel egy amerikai fartyalhajóval együtt, mely tengeralattjárótámadás áldozata lett, óriási tétel Amerikában nyomtatott bankjegy került a tenger fenekére.

Európa »prémközpontja» a megszállt Keleti területen. A német hatóságok élénk figyelemmel kísérik a megszállt keleti területek prémállattenyésztésének fejlesztését. A kilátások e téren rendkívül kedvezőek. Európa eddigi prémszükségletét ugyanis csak bizonyos mértékig sikerült fedezni. A megszállt keleti területeken azonban német felfogás szerint minden természetes lehetőség meg van egy gazdaságos és nagy arányú prémállattenyésztés létesítésére. Északról-délig a tundrák ingoványaitól a Krim és Kaukázus erdőinek gazdag állatvilágáig, a prémtenyésztés számára óriási lehetőségek nyílnak. Így az északkeleti terület éghajlata a kékróka és ezüstróka tenyésztésre alkalmas és magas északon tenyésző fókák bőre szintén értékesíthető. Ez a vidék a nerz tenyésztésre is rendkívül kedvező. Ukrajna és a Kaukázus éghajlata, valamint ennek a vidéknek gazdag ta karmánya a nutria tenyésztést teszi lehetővé. Ugyanígy elterjedt ezen a vidéken a karakul tenyésztés is. A felsorolt prémállatokon kívül coboly, pézma, nyest és mosómedve is tenyészhető. A prémállattenyésztésre a legkedvezőbb lehetőségek állnak fenn. Mindezek tekintetbe vételével a keleti terület joggal nevezhető az európai államok »prémközpontjának».

»Uszó» gépjármű Németországban. Dr. F. Porsche, a népaútó alkotója, mely jármű a német hadsereg valamennyi frontszakaszán kiválóan megállta helyét, különleges feladatok keresztülvitelére alkalmas uszó- és terepjáró autót szerkesztett. A jármű úgy szarazon, mint vizen kiválóan megállja helyét. Az újfajta kombinált járműnek szárazföldi sebessége 85 km, vízisebessége pedig 12 km. Ez a korszerű gépjármű nagyban hozzájárul majd a német gépesített egységeknek a vízbő őszi és tavaszi hónapokban való gyors és zavartalan előnyomulásához.

Az európai szójababtermelés fontossága. Az európai szójababtermelés 1933-ban indult meg nagyobb mértékben, miután egy német kutató felismerte ezen növények értékes voltát. A legalkalmasabb szójababterülő vidéknek Besszarábia bizonyult, de később az összes dunamenti államokban meghonosították. A szójababtermelés azóta mind nagyobb méreteket ölt. Ennek oka abban rejlik, hogy csak évek múlva sikerült az európai éghajlatnak megfelelő szójabab vetőmagot termelni és meghonosítani, mely folyamat még mindig tart. A szójabab tápértéke jóval magasabb az egyéb olajos és hüvelyes növényeknél. Így pl. 1 hektáron termelt szójabab 10 ember zsirszükségletét fedezi, viszont 1 hektár borsó csak 5 ember zsirszükségletét elégíti ki. Így tehát valószínű, hogy a jövőben Délkelet- és Kelet Európában az egyéb olajos növények termelésétől mindinkább átérnek majd a szójababtermelésre, mely nagymértékben hozzájárul az európai zsirállítás fokozásához. Németország főleg Stájerország déli és keleti részén, Burgenlandban és Bécs környékén termel szójababot. Ez a rendkívül hasznos növény 36% fehérjét, 18% zsiradékot, 20% szénhidrátot, 5% ásványi anyagot és 2% lecithint tartalmaz. (MINK)

KÖZGAZDASÁG

Dr. Szász miniszter:

Tisztességet kérek a termelőtől a kereskedőtől, az iparostól és a fogyasztótól

SZÁSZ LAJOS közellátásügyi miniszter figyelemreméltó cikket írt a belső front kötelességéről. Hangsúlyozza, hogy a korszerű hadviselés minden eszközt felhasznál arra, hogy az ellenséget legyőzze. Nemcsak a hadsereg ellenálló képességét akarja megtörni, hanem a gazdasági háború összes fegyverével a hátszág, a termelőmunka, a gazdasági élet megbénítására is törekszik. Ma tehát mindenkinek harcolni kell. Háború idején az államhatalom fokozottabb kötelezettségeket vállal magára, de ugyanakkor fokozottabb kötelességteljesítést kíván polgáraitól. A háborús kötelezettségvállalások között első helyen áll a közellátás. Az államvezetés a közellátás keretén belül gondoskodik arról, hogy a lehetőség korlátain belül mindenki megkapja egyenlően és igazságosan a létfenntartáshoz szükséges javakat. E súlyos feladat megoldásán nyugszik nagy mértékben a belső rend, a termelő munka és a gazdasági élet zavartalansága. Amikor az állam magára vállalja azt a kötelezettséget, hogy polgárai létfenntartását biztosítsa, ugyanakkor joggal követel olyan teljesítményeket, melyeket a nemzet fennmaradásáért vívott élet-halál harcban minden egyes tagjának vállalnia kell. Ez nem áldozatot, hanem kötelességteljesítést jelent.

ÁLDÓZATOT a magyar honvéd hoz — hangsúlyozza Szász miniszter, — amikor messze távol hazájától életét, testi épségét, egészségét kockáztatva, élet-halálharcot vív a legádázabb ellenfelünkkel. A magyar hősök áldozata mutasson mindenkinek utat és mértéket a kötelességteljesítésben.

— Amikor a közellátás ügyeinek vezetését átvettem — mondja a továbbiak során a cikk, — megemlékeztem arról, hogy a magyar köztisztviselői kar három tulajdonság jellemzi: a tisztesség, a szorgalom és a szaktudás. Amikor mint közellátásügyi miniszter első ízben fordulok az ország nyilvánosságához, termelők és fogyasztók nagyközönségéhez, azt szeretném, ha mindenki megértene kérésemet és

e három tényezőre alapítaná életét és munkáját.

— Hiszem, hogy az ország valamennyi polgára átérzi az előttem álló megoldásra váró feladatok súlyát és nehézségét, s megérti, amikor a fogyasztóktól azt kérem, értsék meg az idők szavát és legyenek segítségemre. A tisztesség alapján állva, ne legyenek hajlamosak a fogyasztást korlátozó rendelkezések megkerülésére, kihasználására. De tisztességet várok a magyar gazdától is, aki országunk ezeréves földjén nyugodtan folytathatja termelő munkáját, mert van, aki helyette vigyáz a házára. Tudom, hogy a magyar gazda megbecsüli a nyugodt munka lehetőségét és nem fogja terményeinek elrejtésével, földjének elhanyagolásával megnehezíteni országunk küzdelmét. Tisztességet kérek a kereskedő- és iparostársadalomtól. Kérem a magyar gazdát, hogy éjt nappallá téve, termeljenek minél jobban, minél jobbat, minél többet. Legyenek a legnagyobb magyar hadiüzem fáradhatatlan munkásai. Szorgalmat kérek a munkásoktól és akik a mezőgazdaságban és a gyárakban dolgoznak. Kérem, keményen markolják meg szerzőmukat és bízó magyart lélekkel, törhetetlen magyar munkakedvvel kovácsolják honvédeink fegyvereit az új diadalokra. A szaktudást valószínűleg az ipar és a mezőgazda, ide a szaktudásnak érvényre kell jutnia a háztartásokban is. Takarékoság, leleményesség, a készletek helyes beosztása, a meglévő javak célszerű felhasználása a háziasszony kötelessége.

— A tisztesség, a szorgalom és a szaktudás mellett azonban a közérdek mindegyikére álló elsőbbségének megértése és átérzése is szükséges. A közellátás biztosításáért egyelőre csak kérés szóval — hiszem, hogy ennek is meg lesz az eredménye — a magyarság lelkiismeretéhez kell fordulnom, mert minden intézkedés végrehajtása csak egy tisztább, szociálisabb és a közérdek elsőbbségének tudatától áthatott felfogás, jobb közellátási morál esetén éri el célját.

Szabályozták az olajosmagvak és az olaj forgalmát

Az olajosmagvak és az azokból előállított olajok forgalmának szabályozásáról iparügyi miniszteri rendelet jelent meg a hivatalos lap csütörtöki számában. A rendelet szerint belföldön az 1942. évben vagy korábban termelt olajosmagvak általában csak a Futura vásárolhat. Napraforgómagot, tökmagot és vadrepcemagot a Futuran felül az is vásárolhat, aki 15 nap alatt ezt az Anyaghivataltól kérelmezi és a vásárlásra engedélyt kapott. Az Anyaghivatal egészen kivételesen a vásárlás céljának és keretének meghatározásával más olajmag vásárlására is adhat engedélyt. Ipari feldolgozók belföldi olajosmagot csak a Futurától vásárolhatnak.

A termelő köteles a rendelet hatálybalépésének napján meglévő, az azt követően termelt és beszerzett olajosmag- és olajkészletét a rendeletben meghatározott módon bejelenteni. A bejelentés alá eső olajosmagot és olajat, — a termelő háziszükségletének fedezésére szükséges olaj — valamint a vetőmag céljára szükséges olajmag kivételével — igénybeveszik. Az

igénybevett készletet a Futura veszi át a közellátásügyi miniszter által megállapított áron.

A rendelet felajánlási kötelezettséget állapít meg az olajosmag-kereskedők, az olajosmagot szerződéssel termeltetők, a lenkórót feldolgozó és az olajsajtoló iparos, valamint az olajosmagot és olajat importáló terhére, a beszerzett, termeltetett, előállított és behozott olajosmagra, illetőleg olajra vonatkozólag. A felajánlási kötelezettség alá eső árut a Futurának kell felajánlani. A rendelet előírásokat tartalmaz a Futura által megvett olajosmagvak és olajok szétosztására és feldolgozására vonatkozólag.

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki az ipari célokra szolgáló ricinusolajfélek minőségének meghatározásáról és azok forgalmáról. A rendeletben meghatározott minőségi kellekektől eltérő ipari ricinusolaj forgalombahozatalára a földművelésügyi miniszter a honvédelmi és iparügyi miniszterrel egyetértve engedélyt adhat.

SPORT

Könnyen lehet meglepetés Zomborban

Erős küzdelemre van kilátás Békéscsabán

Mint már jelentettük vasárnap délután 2 órai kezdettel igen érdekes és izgalmasnak ígérkező mérkőzésben élvezhetnek a zombori szurkolók. A bajnokjelölt Ujszegedi TC játsza le esedékes bajnoki mérkőzését a MOVE ZTK-val.

Az UTC 13 ponttal és 29:11 gólaránnyal jelenleg az első helyen van. A lejátszott 8 mérkőzés közül eddig csak egyet veszített el Baján az ottani TISE ellen erős küzdelem után 3:4 arányban, egy mérkőzést meg döntetlenül játszott Makón 0:0 eredménnyel. A többi eddigi ellenfelét mind biztosan győzte le. Békéscsabai MÁV-t 3:0-ra, a Zombori SE-t 3:1-re, a Szabadkai Sportot 2:1-re, Temerini TC-t 5:2-re, az Ujvidéki MÁV-t 6:2-re, s múlt vasárnap aratta legnagyobb győzelmét, legyőzve a kitűnő Bezdáni SE-t 7:1 arányban. Ezekből is látható, hogy a vasárnapi vendég igen jó együttessel rendelkezik s a zomboriaknak nagyon is bele kell fekdüniek a játékba ha győzni akarnak. Az UTC minden biztonnal mindent elfog követni, hogy elnyerje mind a két bajnoki pontot, mert ezekre nagy szüksége van, ha meg akarja tartani az első helyet. Nem szabad elvesztenie egy pontot sem, mert úgy a temerinek mint a bajnokok nagyon is közel állnak hozzá, viszont a ZSE is meg a Bácska is könnyen megelőzhetik, ha elveszít egy-néhány pontot.

A MOVE ZTK, ha bár eddig csak két mérkőzést nyert és kettőt játszott döntetlenül, rendelkezik olyan játékosokkal, hogy még a legerősebb csapatnak is kellemetlen meglepetést okozzon. Nagy előnye a zombori csapatnak első sorban, hogy sa-

ját pályán és saját közönség előtt játszik. A mérkőzés kimenetele a zombori csapatra nézve nem oly nagy jelentőségű mint ellenfelére nézve, ugyszólván nincs mit vesztenie. Ha a mérkőzést elveszíti, nem szégyen, hisz az UTC erősebb és jobb helyen álló csapatokat is könnyen győzt le, de viszont egy győzelem a bajnok jelölt csapat felett, nagy erkölcsi kihatással volna a következő mérkőzésekre és az az elhelyezésre is nagy kihatással volna. Így hát a zöld-fehérek nyugodtan indulhatnak neki a vasárnapi mérkőzésnek s ezért nem tartjuk kizártnak, hogy csalódást okozzanak a bajnok jelölt UTC-nek.

A ZSE kilátásai Békéscsabán egyáltalán nem mondhatók reményteleneknek. A Békéscsabai MÁV-t nyugodtan nevezhetjük el a bajnokság »meglepetés« csapatának. Ez a csapat érte el a legmagasabb eredményeket úgy a győzelemben mint a vereségekben, s ami még a legérdekesebb, mind a két »nagy« eredményt saját otthonában érte el éspedig a Bezdáni SE-t otthon megverte 8:1 arányban, s ugyancsak otthon érte a legnagyobb vereség, 6:1 arányban kapott ki a Temerini TC-től. Ezekből is látható, hogy a ZSE vasárnapi ellenfelétől minden elvárható, kitűnő és gyenge játék egyaránt. A ZSE csapata ellenkezőleg meglehetősen kiegyensúlyozott együttes. Sem győzelmei sem vereségei nem voltak szenzációszámok, sem nem nyert sem nem veszített 2—3 gól különbségnél nagyobb eredménnyel. Ezért a ZSE-nek nincs oka elfogultságra, de még kevésbé van oka, hogy elbizakodva utazzon Békéscsabára. A játékosok játszanak azzal a lelkesedéssel és szorgalommal mint eddig, s

ha sikerül egy kis rendszert bevezetniök a játékba és elhagyják a túlságba vitt magas játékokat, könnyen szép eredménnyel jöhetnek haza. A két pontja nagy szükség van, ha megakarják tartani eddigi helyüket, mert a »Bácska«, mely szoroson a nyomukba van, vasárnap több mint valószínű megnyeri a két pontot. Reméljük, hogy a Sport játékosai kifogják használni a múlt héten nyert tapasztalatokat.

A háboru következtében

megcsappant az északamerikai tengeri halászat

A háboru az Egyesült Államok tengeri halászatának is nagy nehézségeket okoz, úgy hogy a békeidők 100 millió dolláros forgalma jelentősen lepadt. Habár a mostani árak mellett egész vagyont lehetne a hallal keresni, az Atlanti és Csendes óceánok partjairól élő 125.000 halásznak szinte lehetetlen nagyobb utakra menni egyrészt az ellenséges buvárhajók miatt, másrészt mert a saját haditengerészet sok halászhajót lefoglalt, hogy átépítse és felfegyverezze buvárhajóváadásznak használja őket. A híres hostoni »Lota« hajócsarnokban 1942 első felében már csak 114.664.000 font hal került eladásra, szemben az 1941 első felévének 153.838.000 fontjával. Az árak természetesen rohamosan emelkednek, jelenleg 5.74 dollárt fizetnek 100 font halért, ami tavalyhoz viszonyítva 7 százalékos emelkedést mutat. Ilyen körülmények között nem ritkaság, hogy a kifutó és vissza is térő halászhajó bátor tulajdonosa legalább 10.000 dollárt keres az üzletlen és matrózainak heti 200 dolláros fizetést tud adni. A csendesóceáni tonhal és lazachalászat is rosszul áll. Tavaly például 7.5 millió láda lazackonzervet készítettek, idén már csak 5 milliót. (TEK)

FELLEBBEZÉS

Bíró: Száz pengő pénzbírságra és kétévi börtönre ítélem.

Vádlott: Bíró ur, kegyeskedjék megváltoztatni az ítéletet.

Bíró: Helyes. Két pengő pénzbírságra és százévi börtönre ítélem.

Magányos ház a domboldalon

A Délvidék regénye

(20)

Senki se válaszolt. Némelyek mereven reá-bámultak, másoknak az arcán gunyos mosoly jelent meg; Weir-t kezdte elönteni az indulat; de megfékezte magát. Nem akart veszekedést. Beérte vele, hogy végignézzet rajtuk, oly tekintettel, mely eléggé érthetően mondta: — Miattam mindnyájan mehetek a pokolba — és belépett a postára.

Amikor kijött, egy kellemetlen hang rákiáltott: — Hol volt az éjjel, Weir? — Tasker Teeple nyilván elmesélte, hogy Weir hajnalban jött haza. Weir nem láthatta, hogy ki kiáltott, mert az megbujt egy barátjának a háta mögött, de a hangról megismerte, hogy Earl volt. — Olyan helyen, Earl, — vágott vissza — ahol maga is lehetett volna... otthon és az ágyban.

Ha bárki más mondja, e szavak nagy nevetést fakasztottak volna; de mert Weir-től eredtek, az emberek csak mogorván néztek, Earl Souter pedig, elődugva kivörösödött és bosszus arcát, visszakiáltott: — Semmi köze hozzá, hol lőttem az éjszakámat. Bugris!...

— Az, aki mondja! — felelt Weir és folytatta az utját.

Az ácsorgók között néhányan felkapták a jelszót: — Bugris! Miért nem maradt ott, ahonnan jött? Semmi helye köztünk! Stb., stb.

Egy negyedórával később Gid Withers egyik fia berohant a nyomdába az asztalra dobott egy papírlapot és kiszaladt. A papírlapon nyomtatott betűkkel ez volt olvasható:

NEM TURJUK TOVÁBB, HOGY BEPISZKOLJA A LAPUNKAT

A BIZOTTSÁG.

Weir összegyűrte a papírt és bedobta a szemétkosárba.

Ebéd után Frank Baker magas alakja jelent meg Weir ajtajában. Frank nyugodt és barátságos mosolya valósággal üdítően hatott Weirre, aki nagy vágyat érzett magában, hogy könynyítsen a terhén és elmondja barátjának a történeteket. Frank volt a leghiggadtabb, legokosabb agy az egész megyében. Azonban, szerencsétlenségre, egyszersmind ő volt a sheriff is, vagyis az az ember, aki elől leginkább meg kellett őrizni a titkot.

— Éppen erre jártam — mondta Frank.

— Jöjjön be és üljön le.

— Nem lehet. El kell intéznem egy pár iratot... Volt tegnap a Cowdin-háznál?

— Voltam.

— Hát mi volt?

Weir nem akart hazudni Frank-nek. — Semmi. Tulajdonképpen nem is jutottam a házig. Van ott egy néger, Sam Cowdin, ki puskával állt elém, hogy nem mehetek tovább. De meg az ut el is volt torlaszolva. Nincs ott senki.

— Ugy-e? Pedig már azt hittem, hogy esetleg találta valamit, — mondta Frank — mert hogy az éjszaka nem volt otthon.

Weir-nek gyorsan valami hazugságot kellett

kieszelnie. — Lent jártam Bethany-ban, hogy beszéljek Clark Wenver-rel. Változtatni akart a hirdetésen. Gondoltam, jobb ha személyesen magyarázom meg neki, hogy betördelés után már nem változtathatók a szövegen. Ha telefonon mondom, esetleg megsértődik és ő a legnagyobb hirdetőm.

A sheriffet, úgy látszott, kielégítette a magyarázat. — Tasker Teeple azt meséli, — mondta — hogy már reggeli öt óra volt, mikor naza-érkezni látta és hogy észak felől jött.

Folytatjuk.

Apróhirdetések

Villanymotort, jókarbanlévőt, 150 Voltosat, 3 fázisú egy, esetleg másfél HP-est, keresek. Közvetítőt díjazok. Samu cipőüzem, Obecse. Pázmány Péter utca 75. a-2645

Öskeresztény becsületes rádióműszereseket felvesz a Villamoshang Szegeden. Gyakorlottak és kezdők aianlataikat szemlélve, vagy írásban kérem. Lauly József Szeged, Széchenyi-tér 9. a-2642

Kiadó helviség rakárnak, magtárnak, üzlet, vagy irodának, száraz nagy pince bornak stb. a város központjában. Basa utca 4. a-2590-f

Házvezetőnői, vagy üzletben kiszolgálónői állást keres magányos nő. „Megbízható” jellegére a kiadóban. a-2644

Eladó 1 hold prima föld a bezdáni uton, ugyanott egy máneorló eladó. Rókus utca 7. a-2647

Eladó egy jó gumikerekű stráfkocsi két rezerva gumival. Páicsits Elek volt bórkereskedő. Zombor. 2651-1